Regionstyrelsen

FTB
2020-06-16

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ärende 5
LS 2019-1041

Angående tertialrapport per den 30 april för Region Stockholm

Coronapandemin har tydligt pekat ut bristerna i Stockholms sjukvård. Personalen har många gånger genom åren höjt sina röster för att förändra sin egen och patienternas situation. Men detta har inte hörsammats av styret. Att sjukvården snabbt har hunnit ställa om för att ta hand om alla människor som har drabbats av covid-19 är tack vare personalens hårda arbete. Deras kompetens, uppoffringar och vilja har burit oss genom den här krisen – ingen ska tro något annat.

Region Stockholm har för få intensivvårdsplatser och obefintliga beredskaps- och omsättningslager, något som har lett till att implementeringen av krisplaner har försvårats. I Region Stockholm har Moderaterna velat skjuta över skulden på regeringen, trots att Moderaterna har styrt Stockholm i 14 år och själva fattat besluten.

Problemen inom sjukvården fanns långt innan covid-19 blev en angelägenhet för oss alla. Kritik har kommit från olika håll i många år, från läkare och vårdpersonal, i utredningar och rapporter.
Sjukvårdsuppropet, ett initiativ som grundades av bekymrad vårdpersonal, har bland mycket annat samlat in över 20000 signaturer som skriver under på följande:

• Patientsäkerheten i Stockholm brister.
• Ansvariga politiker (Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Miljöpartiet) har under lång tid prioriterat bort satsningar på sjukvårdens grundpelare – vårdcentralerna och akutsjukhusen.
• Det har gjort att vårdcentralerna inte kan arbeta med kontinuitet och att möjligheten att få en vårdplats på sjukhus vid akut sjukdom är långtifrån självklar.

• Felprioriteringar gör att vård för de friska gynnas, vilket kan vara i strid med hälso- och sjukvårdslagen – den som har störst behov av hälso- och sjukvård ska ges företräde.

Socialdemokraterna i Stockholmsregionen delar denna bild och vill ta ansvar för att åter bygga ihop en sjukvård som efter lång, obruten tid av moderatstyre har fragmenterats och nedmonterats.
Vi vill att vård ska ges efter behov, att akutsjukhusen och vårdcentralerna ska kunna utföra sitt respektive uppdrag på ett tillfredsställande sätt och att professionen ska ha långt större inflytande över sin arbetsmiljö och sina villkor. Det ska vi göra med ett antal kärnfulla åtgärder och reformer som över tid kan reparera det som har gått sönder i Stockholms sjukvård. Stockholm behöver en ny sjukvårdspolitik.

Coronakrisen innebär omfattande ekonomisk press på Region Stockholm. Regeringens beslutade extra stöd är helt avgörande för att regionen ska kunna återhämta sig. Men som så tydligt framgår i tertialrapporten innebär detta att den spenderarpolitik som under många år räddats av ovanligt god skatteintäktsutveckling inte längre är möjlig. Ekonomin måste balanseras. Detta samtidigt som en vårdskuld byggts upp i sjukvården och coronakrisen inte på något sätt är över för sjukvården.

Vi delar en del av de förslag regionrådsberedningen lagt fram. Men konstaterar också att det ekar något ihåligt att fatta ytterligare beslut om att spara på administration när sådana beslut redan fattats. Problemet är snarare att det blågröna styret aldrig kommer till skott och vi inte ser några resultat. Socialdemokraterna har sedan länge haft högre ambitioner för att sätta stopp för den expanderande byråkratin såväl som den politiska överbyggnaden.

Samtidigt behöver regionen göra vad som är möjligt för att båda säkra sjukvården under den fortsatta krisen, stärka beredskapen och bistå i den regionala ekonomin när så är möjligt. Vi lägger därför ytterligare förslag för att också skapa en strimma av hopp om en ljusare framtid.

Vi menar också att det blågröna styret göra ett fem rejäla misstag. Det första är att det hot om varsel och besparingar på akutsjukhusen fortfarande ligger kvar. Ett orimligt krav samtidigt som coronakrisen tvingar sjukhusen att utföra mer vård och samtidigt som en vårdskuld byggs upp. Redan innan coronakrisen var läget på sjukhusen i Stockholmsregionen extremt ansträngt. Köerna till akuten var längst i

Sverige, hundratals vårdplatser stod stängda till följd av personalbrist och vården vittnade om att patientsäkerheten var hotad.

Trots detta har akutsjukhusen fortfarande sparkrav på hundratals miljoner kronor på sig, anställningsstopp och ett överhängande massvarsel som ännu inte har lyfts från sjukhusen från den styrande majoritetens sida. Socialdemokraterna vill bygga upp sjukhusvården igen, för att det är det rätta ur både personalens och patienternas perspektiv, men också för att kunna hantera den vårdskuld som följer på inställda operationer och uteblivna vårdbesök under pandemin.
Vi vill därför slopa sjukhusens sparkrav, anställningsstopp och massvarsel. I stället behövs en ökad grundbemanning och bättre villkor och löner för personalen som jobbar med de svårast sjuka. Detta har vi föreslagit i vårt förslag till budget för 2020 och kommer att föreslå även för budget 2021.

Det andra är att de blågröna gärna drar åt tumskruvarna på den offentliga vården men låter kostnaderna för den privata fortsätta öka i betydligt högre takt. Parallellt med detta har den privata vården oftare ett lättare uppdrag. Vi menar att det är rimligt att ställa samma tuffa krav på privata vårdgivares medverkan vid kris och pandemi. Många privata vårdgivare har gjort storartade insatser under denna coronavåg, men det finns inget krav på dem att göra det. Alldeles för många har också struntat i det.

För Socialdemokraterna är det en fråga om att vad som är rimligt och rationellt. Vårdverksamheter som finansieras med skattebetalarnas pengar bör ha samma fordran på sig att vara del av den totala vården när samhället behöver dem. Därför är det inte läge att som det blågröna styret fortsätta införa ett nytt kostnadsdrivande vårdval i detta skede, vårdval reumatologi. Socialdemokraterna vill stoppa införandet av vårdval reumatologi, som riskerar att tränga undan patienter med stora vårdbehov, splittra forskningen och försämra patienters möjligheter att få högkvalitativ vård.

Det tredje är att vårdcentralernas framträdande roll förbises. Socialdemokraterna kommer prioritera mer resurser till vårdcentralerna. Primärvården i Region Stockholm har länge fått klara sig på en svältbudget och krisen har synliggjort de ojämlika levnadsvillkoren och de stora hälsoklyftorna i Stockholmsregionen.
Inte minst såg vi tidigt såg hur socioekonomiskt utsatta områden drabbades särskilt hårt av coronaviruset i form av en högre andel insjuknade och avlidna invånare. På ett liknande vis har pandemin visat på hur vården för svårt sjuka äldre brister.

Genom att satsa på våra vårdcentraler kan det hälsofrämjande arbetet stärkas och ohälsa i befolkningen förebyggas. Likaså är primärvården avgörande för att svårt sjuka äldre ska kunna få en trygg och säker vård med en fast läkarkontakt som tar helhetsansvaret för vården.

Det fjärde är att låta snålheten bedra visheten och stoppa utbyggnaden av förlossningsplatser vid St Görans sjukhus. Bara det faktum att nyheten presenterades i ett pressmeddelande på självaste nationaldagen indikerar att det blågröna styret är väl medvetna om hur hårt förslaget slår mot länets blivande föräldrar. Den bristande kapaciteten i förlossningsvården kommer inte att lösa sig själv såvida inte Stockholms befolkning minskar, vilket vi hittills inte sett. Sedan det totala misslyckandet med att förlita sig på marknaden att tillhandahålla förlossningsplatser har den nya förlossningsmottagningen på St Göran varit den enda möjligheten. Vi Socialdemokrater menar att enheten redan borde ha varit färdigställd. Den behöver fortsätta byggas för att vara klar så snart som möjligt.

Det femte är att det blågröna styret inte tar den ledarroll som en region behöver göra för att leda företag, kommuner och medborgare ur den ekonomiska krisen. Utöver ett aktivt regionalt ledarskap behöver regionen bidra till att stärka stadskärnorna, kompetensutvecklingen, start ups och Life Science-företag och se över möjligheten att stärka arbetsmarknaden genom att tidigarelägga mindre investeringar som kan ge god effekt på kort tid.

Coronakrisen har drabbat den samhällsviktiga kollektivtrafiken hårt, inte minst genom uteblivna biljettintäkter. Region Stockholms viktigaste uppgift som kollektivtrafikmyndighet är att tillse att de kollektiva transporterna fungerar i samhället, även under rådande coronakris. Coronakrisen synliggör även brister i kollektivtrafikens organisering. Det finns skäl att ifrågasätta gamla vanor och ändra arbetssätt.

En av de mest tydliga bristerna är trafikplaneringen som inte fungerande under den mest akuta fasen men även därefter. Resultatet inställd trafik och livsfarlig trängsel. Trots att byråkratin svält inom trafikförvaltningen med rekordmånga anställda saknades kompetens att själva planera in trafik. Detta är en kärnuppgift som måste finnas på plats.

Inom kollektivtrafiken har det blivit tydligt att privata aktörer inte har den uthållighet och omställningsförmåga som regionen har. Utformningen av

avtalen, hur olika upphandlingar splittrar upp kollektivtrafiken samt beredskapen och förmågan att hantera förändringar behöver vägas in regionens organisering och upphandlingar. Även inom kollektivtrafiken saknas beredskapslager eller upparbetade kanaler med tillverkare för att få tag på reservdelar även i kris.

Det är bekymrande att de styrande väljer att stoppa hela projektet med samkörbarhet för pendeltåget. ERTMS är ett EU-gemensamt signalsystem som Sverige är skyldiga att införa till 2030. Beslut har fattats i Sveriges riksdag. För ändamålet finns också möjlighet för tågoperatörer, som Region Stockholm, att söka bidrag från EU-medel. Detta har ännu inte gjorts. Vi för gärna en konstruktiv dialog med regeringen om införandet men att sätta sig på tvärs är bara att skjuta kostnaden framför sig. Dessutom verkar de styrande blågröna partierna har missförstått omfattningen av projektet. Samkörbarhet innefattar även andra viktiga komponenter för pendeltågen som kommer vara viktig för en stabil pendeltågstrafik.

Med det sagt är det bekymrande att detta projekt som så många andra drabbats av fördyrningar. Kostnaden har ökat med nästan 200 procent och vi behöver dra i nödbromsen. Under det blågröna styret har i princip alla störreinvesteringar fördyrats, så får det inte fortsätta. Vi förväntar oss att en grundlig analys nu görs så att kostnaderna minskas och de viktiga system som behövs för de nya pendeltågen och utökad trafik kommer på plats.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna därför regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att

1. Tertialrapport per april 2020 för Region Stockholm godkänns.

2. Nämnder och bolag inom hälso- och sjukvård (hälso- och sjukvårdsnämnden, vårdens kunskapsstyrningsnämnd, patientnämnden, Stockholms läns sjukvårdsområde, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB, Södertälje Sjukhus AB, S:t Eriks Ögonsjukhus AB, Folktandvården Stockholms län AB, Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, Stockholm Care AB, MediCarrier AB), och kollektivtrafik (trafiknämnden, AB Storstockholms Lokaltrafik samt Waxholms Ångfartygs AB, färdtjänstnämnden) samt regionstyrelsen, undantas merkostnader och minskade intäkter avseende covid-19 vid bedömningen av om de uppnått sina budgeterade resultatkrav.

3. Region Stockholms samtliga vårdgivare, såväl privata som offentliga, ska tillsvidare lagerhålla kritisk skyddsutrustning motsvarande minst en veckas normalförbrukning.

4. MediCarrier AB ska tillsvidare lagerhålla kritisk skyddsutrustning motsvarande minst tre månaders normalförbrukning i Region Stockholm.

5. Regionstyrelsen uppdras att inrätta lagerhållning av kritiska läkemedel motsvarande minst tre månaders normalförbrukning i Region Stockholm.

6. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i avtalen med privata vårdgivare revidera katastrofparagrafen så att tydliga och obligatoriska krav ställs på att privata vårdgivare ska tillhandahålla vårdpersonal, skyddsmateriel, läkemedel och andra resurser vid händelse av kris och epidemi.

7. Karolinska Universitetssjukhuset uppdras att till den 31 augusti 2020 fortsatt ansvara för den regiongemensamma funktionen med uppdrag att säkerställa särskild skyddsutrustning för regionens behov. Uppdraget ska återrapporteras i delårsbokslutet.

8. Investeringsobjekt Samkörbarhet, LS 2018–0724 avbryts för vidare utredning.

9. Regionstyrelsen uppdras att fortsätta översynen för att stärka styrningen av investeringsverksamheten i enlighet med vad som framgår av regiondirektörens tjänsteutlåtande.

10. Trafiknämnden medges rätt att fortsätta genomföra program Saltsjöbanan till total investeringsutgift om högst 1 835 miljoner kronor inklusive index samt ändrad omfattning. Utgifterna för år 2020 ska rymmas inom trafiknämndens investeringsbudget 2020. Utgifterna för kommande år behandlas i budget 2021 för Region Stockholm.

11. Namnändringen av investeringsobjektet, Bytespunkt Slussen, upprustning, till Saltsjöbanan och tunnelbaneentréer vid Slussen godkänns.

12. Den totala utgiften för program Roslagsbanans utbyggnad fastställs till 9 951 miljoner kronor inklusive index till följd av teknisk justering avseende redovisning av bidrag om 300 miljoner kronor.

13. Trafiknämnden medges rätt att genomföra objektet Saltsjöbanan och tunnelbaneentréer vid Slussen till en total investeringsutgift om 1 012

miljoner kronor inklusive index, varav 925 miljoner kronor avser genomförande. Utgifterna för 2020 ska rymmas inom trafiknämndens investeringsbudget 2020. Utgifter för kommande år behandlas i budget 2021 för Region Stockholm.

14. Fastighets- och servicenämnden medges rätt att inom investeringsutrymmet 2020 för fastighets- och servicenämnden omfördela investeringsbudget uppgående maximalt till 200 miljoner kronor från ospecificerade fastighetsinitierade investeringar till ospecificerade hyresgästinitierade investeringar.

15. Regionstyrelsen uppdras att i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga berörda nämnder och bolag, med beaktande av bl.a. lärdomar under pandemin, utarbeta förslag som tydliggör rollerna och ansvarsfördelningen mellan Landstingshuset i Stockholm AB, regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och Region Stockholms hälso- och sjukvårdsproducerande nämnder och bolag, samt hur förändrade arbetssätt bör omhändertas framöver. Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2020.

16. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att i samråd med berörda nämnder och bolag senast den 30 september 2020 återkomma med förslag om lösning för husläkarjourer samt eventuell samlokalisering, senareläggning och samordnad triagering vid närakuter och sjukhusens akutmottagningar.

17. Nämnder och bolag uppdras att senast den 30 september 2020, med beaktande av bl.a. lärdomar av nya arbetssätt under pandemin, återkomma med förslag på effektiviseringar inom administration och arbetssätt.

18. Trafiknämnden och Färdtjänstnämnden uppdrag att senast 30 september 2020 återkomma med analys, lärdomar och förslag till förändring vad avser hur den egna organisationens strukturella och/eller organisatoriska svårigheter som identifierats under pandemin kan undvikas i framtiden avseende allmän och särskild kollektivtrafik.

19. Regionstyrelsen uppdras att, efter samråd med berörda nämnder och bolag, i sitt förslag till budget 2021 återkomma med kostnadssänkande åtgärder på Region Stockholms samlade administration.

20. Regionstyrelsen uppdras att, efter samråd med Karolinska Universitetssjukhuset och berörda bolag, i sitt förslag till budget 2021

återkomma med förslag till framtida organisation för vård till utländska patienter, främst på de högspecialiserade sjukhusen inom Region Stockholm. Ansvaret för Tobiasregistret ska särskilt beaktas.

21. Regionstyrelsen uppdras att i samråd med Karolinska Universitetssjukhuset och fastighets- och servicenämnden senast den 30 september 2020 återkomma med förslag till framtida organisation för förvaltningen av Projektavtalet mellan Stockholms läns landsting och Swedish Hospital Partners AB avseende Nya Karolinska Solna.

22. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att till den 30 september 2020 utreda hur beslutstödet för 1177 kan vidareutvecklas för att patienterna ska hänvisas rätt samtidigt som resurser används effektivt, samt hur information ska kunna delges andra vårdgivare. Ett särskilt fokus i utredningen ska vara beslutstödet för barn.

23. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att inleda arbetet med att återta 1177 Vårdguiden i egen regi.

24. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att omfördela 50 miljoner kronor från köpt vård till vårdcentralerna

25. Förlänga tidsperioden med fast ersättning till 1 juni till 31 december 2020 för akutsjukhusen Danderyds sjukhus, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset, Södertälje sjukhus, S:t Eriks ögonsjukhus och Capio S:t Görans sjukhus.

26. Regionstyrelsen uppdras att omedelbart avbryta alla varsel på samtliga sjukhus.

27. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att se över vårdvalens utformning och föreslå förändringar som ökar samordningen, höjer kvaliteten för patienten, effektiviserar specialistvården och säkerställer att sänka regionens kostnader för köpt vård.

28. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att avbryta införande av vårdval reumatologi.

29. Regionstyrelsen uppdras att i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden samt Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO), med beaktande av lärdomar under pandemin och arbetet med klusteransvariga vårdcentraler, utarbeta förslag för hur ett återinfört områdesansvar för primärvården kan utformas.

30. Regionstyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en särskild granskning kring vården av äldre på särskilda boenden samt regionens insatser för att minska smittspridningen av Covid-19 inom äldreomsorgen i länet.

31. Hemställan från Karolinska Universitetssjukhuset, om att få svar på hur covid-19 kostnaderna kommer att finansieras, RS 2020–0434, anses besvarad med vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

32. Regionstyrelsen uppdras att initiera en dialog med regeringen om ökat stöd till ALMI och att sådana medel särskilt riktas till startup- och Life Scienceföretag i Stockholmsregionen.

33. Regionstyrelsen uppdras att initiera en dialog med regeringen om att genomförandet av ändringarna i det kommunala skatteutjämningssystemet skjuts upp till 2023.

34. Hemställan från trafiknämnden om hur konsekvenserna av coronapandemin framhållna i tertialrapporten rörande prognostiserat underskott och bristande måluppfyllelse ska hanteras, RS 2020-0484, anses besvarad med vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

35. Tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att utreda hur den minskade rörligheten och den ökade e-handeln påverkar stadskärnorna och urbaniseringen.

36. Tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att till den 30 september 2020 återkomma med förslag till fullmäktige på hur vi kan stärka besöksnäringen i krisens spår.

37. Kulturnämnden uppdras att till den 30 september 2020 återkomma till fullmäktige med förslag på hur Region Stockholm kan stärka närvaron av kultur och kreativa näringar i stadskärnorna efter coronakrisen.

38. Kulturnämnden i samarbete med tillväxt och regionplanenämnden uppdras att till den 30 september 2020 återkomma med förslag på hur kompetensutvecklingen och omställningsförmågan kan stärkas i krisens spår, både genom stöd till externa utbildningsaktörer och att stärka folkhögskolorna.

39. Fastighets- och servicenämnden uppdras att till den 30 september 2020 utreda möjligheten att genom regionens upphandlingar stärka det regionala näringslivet.

40. Regionstyrelsen uppdras att löpande samla relevanta näringslivsorganisationer, kommuner och andra relevanta aktörer offentlig sektor i Stockholmsregionen i en serie rundabordssamtal för regelbundna avstämningar av läget och förbättringsarbetet.

41. Tillväxt- och regionplanenämnden uppdras att till den 30 september 2020 återkomma med en konsekvensanalys av coronpademins påverkan på transportsektorn i Stockholmsregionen.

42. Trafiknämnden uppdras att i samband med översyn av investeringsbudgeten identifiera samhällsekonomiskt positiva investeringar under 300 mnkr som går att tidigarelägga för att öka effektiviteten i kollektivtrafiken på kort till medellång sikt

43. Ytterligare förslag till beslut återfinns i bilaga 5 A (Sekretess)

Dels att regionstyrelsen för egen del beslutar följande.

44. Skrivelse av Aida Hadzialic (S) om att använda de statliga pengarna för att lindra sjukvårdskrisen (RS 2020-0270) anses besvarad med vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

45. Skrivelse av Gabriel Kroon (SD) om ekonomiskt tillskott till Region Stockholms sjukhus (RS 2020-0118) anses besvarad med vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.

46. Skrivelse av Anna Sehlin (V) om fördelning av ekonomiska resurser från regeringens extra ändringsbudget (RS 2020-0119) anses besvarad med vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande.